

Bohatá historie Knihova

Zdické údolí je ve směru východním uzavřeno vrchem zvaným Knihov. Z levé strany jej obchází státní silnice, dříve císařská cesta na Prahu, zprava pak moderní dálnice a řeka Litavka.

Vrch Knihov byl jako většina okolních kopců do poloviny 19. století bez lesního porostu. Zalesněn byl postupně stromky, které obci daroval kníže Colloredo Mansfeld z Dobříše.

Podle pověsti stával na kopci knížecí hrad Kniehov, odkud zbrojnoši střežili obchodní cestu údolím Litavky. Pravdivost tohoto tvrzení potvrdil letecký archeologický průzkum, který na plochách hřbetu Knihova odhalil pravidelný půdorys valů. Skutečně zde v 10. století existovalo nevelké slovanské hradiště, které pravděpodobně navazovalo na ještě starší osídlení, jak se domnívají archeologové Vladimír Čtverák a Daniel Stolz. Podle nich bylo na vrcholu Knihova pozdní haštalské hradiště, rozdělené na dvě části – akropolis a podhradí. Dnes o tom svědčí nezalesněná plocha na vrcholu kopce.

Vnímaví jedinci pociťují na tomto místě nevysvětlitelné napětí, které je pro místa pobytu dávných civilizací příznačné. Obdobné hradiště bylo i na Otmíčské hoře u Praskoles.

Na západním úpatí Knihova, v dnešní ulici Našich mučedníků, stávaly od 17. století vápenné pece, kde zdičtí vápeníci pálili kvalitní vápno. Odtud jej koňskými povozy rozváželi po Čechách, ale i do Německa. Zánik vápenických živností ve Zdicích i v okolí způsobila tovární výroba založená v Berouně, které nemohli soukromí podnikatelé cenově konkurovat.

V 18. a 19. století se na jihovýchodní straně Knihova v několika lomech těžil kámen pískovec, který se na místě upravoval do potřebných rozměrů. Sloužil do základů starých domů ve Zdicích i v okolí. Byl prý také použit na výstavbu Štírlinského železničního mostu přes Červený potok u Stašova. Ten se při velké povodni v roce 1872 zřítíl a údolí pak bylo překlenuto ocelovým mostem. Kámen z těchto lomů byl také použit při stavbě železničního mostu přes řeku Litavku ve Zdicích.

Rovněž podle obecní kroniky se na Kniehově těžil kvalitní jemnozrnný pískovec, který byl v několika manufakturních dílnách zpracováván na brusivo pro sklárny.

V roce 1923, když začínala hospodářská krize, byl kopec Kniehov z obecních prostředků upraven na lesopark, který se stal vyhledávaným místem občanů k odpočinku. Uprostřed lesoparku byl 17. 9. 1932 odhalen památník zakladatelů Sokola dr. Miroslavu Tyršovi u příležitosti jeho stých narozenin. Odhalení se v hojném počtu účastnili členové Sokola, Klubu českých turistů a mnoho zdických občanů. Hlavní proslov přednesl fidičí učitel Josef Holub.

Za války jsme jako kluci z vrcholu Kniehova mávali nízkou letícím spojeneckým letcům, kteří ostřelovali parní lokomotivy na zdickém nádraží. Jedno z letadel se vrátilo a na nezalesněnou plochu na vrcholu Kniehova vyhodil pilot z kabiny letadla zabalených pět mléčných čokolád. Co tento pozdrav a kvalitní sladkost pro nás za války znamenala, nelze slovy popsat. Od té doby jsme tam pravidelně sedávali, ale čokoládový pozdrav se už neopakoval.

V roce 1946 na náhorní plošině chtěl nouzově přistát pilot vojenského pozorovacího letadla, které mělo poruchu. Po několika letech nad Zdicemi se snesl na vrchol Kniehova. Ani na chvíli jsme nezaváhali a vyběhli na kopec. Letadlo nikde. Pilot plošinu přelétl a havaroval na východním svahu kopce. S obavami scházíme k místu havárie. K naší radosti seděl pilot před letadlem a kouřil. Měl veliké štěstí, neboť pilotní kabina skončila mezi stromy nepoškozena, zatím co křídla po nárazu do stromů byla zcela zdemolována. Pilot nabízel pomoc s díky odmítl, neboť vysílačkou se spojil s letištěm. Po třech hodinách jej odvezli a havarované letadlo bylo během dvou dnů demontováno.

V letech padesátých bylo na Kniehově vybudováno přírodní hlediště a plocha, na které se v letních měsících konalo nejedno ochotnické divadelní představení a mnoho tanečních zábav.

V roce 2000 po dlouhých letech nezájmu o lesopark byly díky nevšednímu pochopení členů Mysliveckého sdružení „Hrouda“ Zdice obnoveny hlavní cesty, odstraněny náletové křoviny a plevel, vytvořeny průzory mezi stromy s výhledem na město a obnoveny lavičky ve srubovém provedení. Důstojného okolí se dočkal i Tyršův památ-

Pohled na Kniehov mého mládí.

Foto: Archiv Josefa Húrky.

ník, který byl zbaven nežádoucí okolní vegetace a odkryl se kolemjdoucím v celé své kráse.

Neuplynulo ani 10 let, aby všudypřítomná vegetace a parta nevychovců, kteří si neváží práce druhých, vykonala své. Převážná část laviček byla devastována a neošetřovaný les si žije dál svým životem.

Podle vyjádření starosty města Mgr. Miroslava Holotiny, bude-li dostatek finančních prostředků, hodlá město do konce volebního období vybudovat v lesoparku naučnou stezku a nechat znovu obnovit odpočinková místa.

Josef Húrka

Zdické meteorologické okénko

V měsíci srpnu 2009 bylo 7 dní jasných, 4 dny skoro jasných, 8 dní polojasných, 6 dní oblačných a 6 dní skoro zatažených. Z toho bylo 17 dní letních s teplotou 25 °C až 29,9 °C a 4 dny tropické s teplotou nad 30 °C.

Nejnižší teplota vzduchu: 6,8 °C 30. 8. (neděle), 7,2 °C 31. 8. (pondělí), 9,7 °C 23. 8. (neděle), 9,8 °C 24. 8. (pondělí), 10,8 °C 15. 8. (sobota), 10,9 °C 19. 8. (středa), 11,1 °C 1. 8. (sobota).

Nejchladnější den: neděle 30. 8., kdy se teplota pohybovala od 6,8 °C do 22,9 °C.

Nejvyšší teplota vzduchu: 32,5 °C 2. 8. (neděle), 30,7 °C 16. 8. (neděle), 30,5 °C 20. 8. (čtvrtek), 30,3 °C 17. 8. (pondělí), 29,9 °C 28. 8. (pátek), 29,8 °C 27. 8. (čtvrtek).

Nejteplejší den: pátek 28. 8., kdy se teplota pohybovala od 14,5 °C do 29,9 °C.

Průměrná teplota vzduchu za měsíc srpen: + 20,28 °C.

Teplota země v hloubce 10 cm: v měsíci srpnu se pohybovala od 14 °C do 18,4 °C.

Průměr zemní teploty za celý měsíc: + 17,06 °C.

Nejnižší tlak vzduchu: 1008 hPa 2. 8. (neděle).

Nejvyšší tlak vzduchu: 1026 hPa 19., 20., 23. 8. (středa, čtvrtek, neděle).

Největší dešťové srážky na 1 m²: 35,3 l vody 2. 8. (neděle), 11,5 l vody 3. 8. (pondělí), 11 l vody 11. 8. (úterý), 7 l vody 10. 8. (pondělí), 5,4 l vody 13. 8. (čtvrtek), 4,9 l vody 22. 8. (sobota).

Celkem v měsíci srpnu napršelo: 77 l vody na 1 m².

Zaznamenána byla 1 bouřka a 2 blýskavice (vzdálená bouřka).

JH

Pozvání pro seniory

Společenský klub Zdice srdečně zve seniory na setkání
S HARMONIKOU ZA PÍSNIČKOU

Společenský dům ve čtvrtek 22. října od 16 hodin

Přijďte si poslechnout známé melodie,

kteří pro vás hraje a zpívá Jirí Šoufek.